

Decimum octauum indicium sufficiens ad torturam
108 exoritur ex eo, † quando quis scienter recepit in domo
propria ipsum delinquentem, cum inter eos nulla esset
affinitas. Nam insurgit praesumptio, & indicium, quod
is receptator mandauerit delictum committi, vel quod
conscius sit. Ita scribunt Gandinus in tract. de Malefi-
cijs, in rubr. de indicijs dubitatis ad torturam, in fin. Bo-
nifacius Vitalinus in tract. maleficiorum, in rubr. de in-
dicij, num. 35, Paris Put, in tract. de syndicatu, in verbo
tortura, il 3. vers. rex mandauit, Ang. Aret, in tract. de
maleficijs, in verbo fama publica, sensit Fel. in c. afferte,
nu. 11. in fi. post Bald. quem citat, de præs. Gramm. voto
15. nu. 1. lac. Nouel. in tract. crim. in tract. ad defensam.
nu. 94. & Carter, in tract. crim. pag. 53. in 17. indicio, &
Blanc. in tract. de indicijs & tortura, nu. 202. qui multis
modis declarat. Et hoc pertinent, quæ de his receptato-
ribus scripti lib. 2. de Arbitrii iudicium, calu 348.

Decimum nonum indicium sufficiens ad torturā ori-
109 tur contra eum, † qui ipsum delinquētem statim com-
misso homicidio & delicto, associavit extra urbem, ne
prehendendetur. Ita Bal. in l. non ideo minus, in fin. C. de
accus. Alex. in cons. 35, lib. 2. Blanc. in tract. de indicij
& tortura, nū. 201. Carrer. in pract. crim. pag. 53, in 17.
indicio, & lac. Nouel. in d. tract. ad defensam, num. 112.
110 qui quidem intelligunt nisi ex interuallo † facta sit as-
sociatio. Nā tūc cessat mala hēc p̄t̄sumptio cōtra ipsum
111 associantem. Idem esse aiunt, quando † associās est af-
finis & sanguine coniūctus illi delinquenti, eo enim ca-
su excusatitur associans, quippe qui potuit quoquomodo
sanguinem affinis sui redimere. Huc pertinet, quod ex
sententia Baldi in l. 2. C. si qua p̄zd. potest. scripsit Alc.
in tract. de p̄t̄sump. reg. 1. p̄t̄sum. 22. in fin. quod non
112 est p̄t̄sumptio contra aliquem accusatum, † quamvis
eius consanguinei impedianc examinationem testium.

Vigesimum indicium ad torturam sufficiens, est ut
113 ex scientia maleficij in eo, qui t potuit & debuit impe-
dire ne committeretur, & impedire noluit. Ita Gandhi
nus in tract. de maleficis, in rubr. de indicis dubitatis
ad torturam, in 9. indicio. Ang. Aret. in tract. malefic. in
verbbo, fama publica, Blancus in tract. de indicis &
tutura, nou. 303. Carrerius in tract. crim. pag. 53. in 18. indi-
cio, & Jacob, Nouel. in d. tract. ad defensam, num. 98. Et
conferunt quæ scripsi lib. 2. de Arbitr. iud. casu 355. & di-
cimus in ist. lib. 5. in præsumpt. vbi agemus de delictis co-
missis a filio, vel seruo, vel amico.

Vigesimumprimum indicium ad torturam sufficiens
14 oritur contra eum, † qui scit aliquo in loco adesse latro-
nes & assassinos, & tamen ostendit mercatoribus viam,
qua ad locum illum ducit. Nam oritur indicium ad tortu-
ram contra eum, quod scienter id fecerit, ut mercatores
illi occiderentur, vel spoliarentur. Ita Gandinus in tract.
de maleficijs, in rubr. de indicij dubitatis ad torturam, in
decimo indicio. Vitalinus in rubr. de indicij, no. 38. &
Catterius in dicta praet. crim. pag. 53. in 19. indicio.

Vigesimum secundum indicium sufficiens ad tortu.
115 tam oritur ex allocutione secreta ad aures cum eo, qui
deinde commisit delictum, si modò alia adminicula co-
currant, reputa inimicitia, & quod delictum fuerit in-
continenti commissum. Nam ex his insurgit indicium,
quod is, qui ad aures est locutus mandauerit delictum
comovitti. Ita Bal. in l. I. C. de seruis fugit. vbi apertius
116 Iat. nu. 31. vers. 5. mirabilitate scribit tria concurrete &
debere, quod inimicitia intercesserit capitalis cum illo
occiso, quod allocutus sit ad aurem, atque ita secreto, &
quod incontinenti secutum sit homicidium. Idem do-
cuit fel. in c. afferte, nu. 13. de præsumpt. Marsil. in l. I. §.
præterea, nu. 27. ff. de qua st. Carrer. in praet. crim. pag.
53. in 20. indicio, & dicimus infra lib. 5. præsumpt.

Vigesimumtertium indicium sufficiens ad torturam
317 oritur ex eo, qđ reus inquisitus visus sit exire domū

& aufugere cum en se euaginat' o & sanguinolento. Ita
Gandinus in rubr. de indicij dubitatis, in 6. indicio, &
alios plures cōmemorant Carrerius in pract. crim. pag.
54. in 21. indicio, & Iul. Clar. in pract. cri. §. fi. q. 21. vers.
si aliquis, quo loci recenset multos affirmantes, ex hoc
8 solo tam vehemēti indicio, reum † hunc dānari posse.
Vigesimumquartum indicium sufficiens ad torturam
9 oritur † ex acclamatione, vtputā si audita fuerit puel-
la, vel quis alius, succurrите, succurrите, & visus deinde
sit quis exire domum cū gladio, vel alijs munitus armis,
& deinde in domo reperitur mulier lluprata, vel vulne-
rata. Nam tunc sumitur indicium contra eum, qui do-
mum exiuit. Ita Bald. in l. vlt. C. de probat. post Nico-
laum de Materellis ibi, idem Bald. in c. cum in nostra, de
elect. & in l. i. §. potuisset, ff. ad S. C. Syllan. Paris Put. in
tract. de syndicatu, in verbo, tortura, il 1. Affl. Et. in com-
mentarijs ad constit. Neapolit. in const. quæ incipit, in

questionib. post Iserniam, ibi Franc. Brunus in tractatu de indicij & tortura, par. 1. vers. item pone, & Carterius in practic. crim. pag. 54. in 22. indicio. & in pag. 55. in 32. indicio. Haec enim acclamations, & vociferations indicium faciunt.

Vigesimumquintum indicium sufficiēs ad torturam
oritur ex eo, quod quis mutuo suscepit pecuniam & ex
qua statim emit arma, conduxit homines, vel alia his si-
milia preparauit. Est sanè indicium contra eum, qui mu-
tuo suscepit pecuniam, quod occiderit. Est & etiam in-
dicium contra eum qui mutuò dedit, quod occidi man-
dauerit. Ita ex sententia Bar. & Baldi in l.4. ff. ad leg. Iul.
maiest. scribunt in specie Franc. Brunus in tractat. de in-
dic. js, & tortura, par. i. q. 4. nu. 10. apertius Carrerius in
tract. crimin. pag. 54. in vigesimotertiō indicio. Ex ea
enim temporis breuitate, præsumitur eam ob causam
mutuo data, & suscepta pecunia. ut simili in casu tradit.

2 Vigesimuwsexturn indicium † ad torturam descen-

dit ex præparationibus aptis ad offendendum, ut si quis
visus sit emere gladium, vel acuere, vel polire arma, vel
coadunare homines armatos, vel arma aliquo in loco
collocare, ut parata ibi essent, & deinde apud domū il-
lam perpetratum sit homicidium. Idem si se exercet
armis, cum antea id facere non consueisset. Hæc sane
indictum facit ad torturam. Ita Bar. in l. vlt. nu. 5. vers.
possimus etiam, ff. de q. Paris Put. in tractatu de syndi-
catu. in verbo, tortura, il 1. vers. viii, de indicijs, & in ver-
bo, tortura, il 3. ver. mādauit Rex, ibi, si quis reperitur.
Angel. in l. milites, C. de q. Franc. Brun. in tract. de indi-
cijs & tortura, pat. 1. q. 3. num. 39. vers. item dat aliud.
Blancus in practica crim. in 2. parte defensionis, nu. 38.
& 39. Carterius in pract. crim. pag. 54. in 24. indicio.

Vigesimum septimum indicium ad torturam oritur
ex eo, † quod quis visus sit emere venenum, & deinde
reperitur statim ferè quis veneno interfactus, præsum-
ptio est contra eum, qui venenum emit. Ita scribūt An-
gelus in l. milites, C. de q. Carrerius in dicto vigesimo-
quarto indicio, nu. 2, & Petrus Follerius in pract. crim.
2. parte, 2. partis. sub rubr. item quod sororem venena-
bit, nu. 5. Et ibid. nu. 17. 18. 19. declarat, nisi adsint † co-
trariæ præsumptiones & indicia, ut quia is, qui emit ve-
nenum, erat homo probatæ vitæ, & idem si is diligebat
illum veneno necatum.

5 Vigesimumoctauum indicium ad torturā † oritur ex mala conuersatione, si modō aliud adminiculū concurrat. Ita sensit Bald. in l. 1. num. 12. C. de seruis fugit, & apertius idem Bald. in cons. 95. Regula iuris. in fi. lib. 1. Gandinus in tract. de maleficijs, in rubr. de questio- bus. Jacob. Beluisius in practica criminali, sub rubr. de quæstio. 14. indicio, & in vers. quærit igitur iudex. Paris Put. in tractatu de syndicatu. in verbo tortura. il 2. vers.

Liber Primus.

mandauit Rex. Ang. Aret. in tract. de maleficijs, in verbo, fama publica, vers. quāro, an indicium, & ibidē Augustinus Ariminensis in additio. Matsil. in tract. cri. §. expedita, in fin. Crau. in consil. 73. num. 12. Gram. in cōsil. 17. nu. 14. & in consil. 53. num. 45. in crim. & in decis. 34. in fine, & voto. 6. nu. 3. Carrerius in tract. crim. pag. 54. in 25. indicio. Et iij quidem adducti sunt arg. l. adi-les, §. Pædius, ff. de adi-les, edi-ct. l. si plures, §. quāuis, ff. de administr. tut. & l. vlt. C. si mancip. ita fuerit alienat. Ma-
la enim conuersatio arguit hunc esse tales, quales sunt
illi mali, cum quib. is conuersari solet. Nam ait sapientis-
simus Salomon, proverb. cap. 13. (Qui cum sapientibus
graditur, sapiens erit, amicus stultorum similis efficie-
tur,) & idem c. 22. (Noli esse amicus homini iracundo,
neque ambules cū furioso, ne fortè discas semitas eius,
& sumas scandalū aīz tuæ, (& Propheta in psal. 17.) cū
sancto sanctus eris, & cum vito innocēte innocēs eris, &

cum electo electus eris, & cum peruerso peruerteris.
Vigesimum nonum indicium ad torturam sufficiens
oritur ex assidua & frequentatione loci, in quo deinde
reperitur aliquis occisus. Nam indicium oritur contra
illum frequentantem, accidente tamen alio adminicu-
lo, ut si malæ vitæ ille sit. Ita Bart. in l. iusto, in prin. ff. de
vscap. & in l. 3. ff. de furt. & in l. vlt. nume. 5. in fin. ff. de
quaestio. Paris Put. in tract. de syndicatu, in verbo. tortu-
ra, il 1. vers. si quis est inuentus, & in verbo. tortuta, il 3.
vers. si quis fuerit vulneratus, & vers. viso, de indicij. Sa-
lic. in l. vlt. col. pen. versic. item quos res, C. de qu. Imol.
in d.l. iusto, de vscap. qui expresè dixit, requiri etiam,
quod sit homo malæ famæ. Ang. Aret. in tract. malefi. in
verbo. fama publica, n. 52. vers. quid autem si in strata,
& ibidem Aug. Arimin. in annotat. Marsil. in pract. cri-
minal. §. diligenter, n. 108. Carrer. in pract. criminal. pag.
54. in 17. indicio, & Blancus in tract. de indicij, & tortu-
ra, num. 73. & 74. & ibid. numer. 75. subiungit, hoc indi-
cium tolli & si probatum fuerit, hunc frequentantē lo-
cum illum esse virum bona conditionis, & famæ, & qđ
illa frequentatio est ex cā necessaria, vt quia is hēt domū
ibi vicinam, vel ob quid simile. Et idem scriptum reliquit
Jacob. Nouel. in practica criminali. tit. ad defensam, sub
rubr. an indicia pro reo danda sunt. nu. 63.

Trigesimum indicium oritur ex eo, quod adducto inquisito, vel accusato corā cadasse, cadasse emisit sanguinem. † Nam præsumitur, quod ille homicidū perpetravit. Ita scribit Paris Put. in tractat. de syndicatu, in verbo, tortuta, il 3. vers. mandauit Rex, in fine, qui asse-

rit, ita fuisse expertū, Nicolaus Florentinus sermone 5.
tract. i.c. 6. qui dixit, quod suo tempore sanguis emanauit in præsentia homicidæ, & quod ob id ille fuit prehēsus, & tortus, & confessus est se occidisse, & ideo fuit difinitiuè condemnatus, idem scripsit conciliator in problem. Aristotelis, lectione 7. problemate 6. qui ita Venetijs evenisse asseruit. Ita quoque cōtigisse in opido de-

Lesma Hispania, anno 1546. recenset Antonius Gomes. in tertio tomo Variar. resol. c. 13. de tortura reorū, num. 15. Eandem opinionem probarunt Marsil. in practica crimin. §. diligenter, n. 81. Boer. q. 166. n. 1. Blanc. in tra. de indicijis, & tortura, num. 408. alios commemorat be- ne eruditus Hieronymus Maggius, qui superioribus an- nis in bello Cyprio captus, in vrbe Constantinopolita- na feritate barbata à Turcarum Tyranno occidi iussus est, is. inquam, Maggius lib. 3. miscella. c. 5. quo loci hac de te multorum opiniones, & causas commemorat, locū indicasse nunc sufficiat, & cuius ēt rei memini libr. 2. de

arbitr.iudicūm, &c. casu 270.n. 16. Sunt enim multi, qui
asserunt, hoc iudicium esse incertissimū, inter quos Ant.
Gomes. loco præallegato, & de hoc iudicio latissimè ac
doctis. differunt etiam Petrus Greg. in b. 36. sintagma iu-
ris c. 20.n. 8. ac etiam Thesaurus in d.c. 173.

Quæst. LXXXIX. 105

129 oritur ex † taciturnitate, vt si amicus scribat amico, q
rumor est, & fama in ciuitate, & loco, quod ipse commi-
fit tale delictum, & ille acceptis aclectis, tacuit, atq. ita
non contradixit, nec se excusauit. Ita Marsilius in pra-
etica crim. §. diligenter, num. 137. & Carrerius in practi-
ca crim. pag. 55. in 28. indicio, & ij, quidem moti sunt ex
traditione, & doctrina Bar. in l. filius fa. la 2. ff. ad Mace-
do. Qua de te scripsi lib. 2. de arbitr. iudic. &c. casu 21. &c
vberius dicemus infra lib. 2. prælump. 46. Idem esse scri-
pserunt Mars. & Carrerius, quando quis coram testibus
fuit reprehensus quod commisit aliquod maleficium,
& ipse tacuit, nec aliquo modo se excusauit.

130 Trigesimum secundum indicis † oritur ex mala physiognomia. Ita Carrerius in practica cri. pag. 55. in vige-
simonono indicio, ex sententia Baldi in 1.2. numer. 5. C.
quorum appellat. non recip. Verum Baldus non affirma-
vit, sed id solum, quod mala physiognomia, arguit in ge-
nere malam naturam, non autem in specie aliquod deli-
ctum, & Baldum sic etiam intellexerūt Mat. fil. in pract.
crim. §. expedita, n. 53. & Blanicus in tract. de indicijs, &
tortura, nu. 406. Quocirca rectius sensit Iacob. Noue. in
pract. crit. tit. ad defensam, sub rub. an indicia pro eo dā-
da sint, n. 108. alia adminicula cū hoc ipso indicio con-
currere debere. Malam aut̄ physiognomiam malam ar-
guere naturam, scripsi supra q. 15. vbi differui de presu-
pitōne, quæ à figura ducitur.

Trigesimum tertium indicium oritur ex malo, & tur-
131 pi † nomine. Ita Carrerius in practica criminali p. 55.
in 29. indicio, ex sententia Io. Andreae in cap. contempla-
tione, de reg. iur. Bald. in l. non ignorat, nu. 12. C. qui ac-
cusare non possunt. Paris Put. in tracta. de syndicatu, in
verbo, tortura, il 1. vers. & in indicij, & in verbo, tortu-
ra, il 3. ver. mandauit rex, & alij, quos is recenset. Verum
turpe nomen suspicionem quandam facere tantummo-
do scripserunt Io. And. Card. & Imol. in c. 1. de deposito.
Feli. in procem. decret. numer. 32. & alias commemorat
Marsil. in l. 1. prin. n. 39. ff. de quæst. Blanc. in trac. de in-
dicij, & tortura, n. 406. Petrasancta sing. 75. Gram. cōf.
40. num. 12. in crim. Ripa in rub. ff. sol. matr. n. 8. Paris. in
conf. 29. n. 25. lib. 3.

Trigesimumquartum indicium oritur ex loco à co-
ter accidentibus, ut si aliquo in loco frequenter cōtingat
132 delicta committi, ibi commissum p̄ presumit, & ab il-
lis, qui in eo loco cōmorantur. Ita Carrerius in practic.
crim. pag. 55. in trigesimotertio indicio ex sūia Bald. in
l. vlt. in fi. ff. de hēr. instit. & in l. non hoc, col. vlt. C. vnde
legit. Antonij de Canario in tract. de tormētis, q. 6. Mar-
silij in prac. crim. §. diligenter, n. 33. & in §. 2. n. 36.
133 Trigesimumquintum indicium oritur ex mala fama
delinquentis. Ita Carrer. in d. prac. crim. pag. 55. in 34.
indicione, post Paridem Puteum in tract. de syndicatu, in
verbo, tortura, il 3. vers. quidam latro famosus. Verum
Blanc. in tract. de indicijs, & tortura, nu. 44. vult concur-
rere debet aliud adminiculum.

Trigesimumsextam indicium sufficiens ad torturam
134 oritur ex eo † quod quis reperitur praesens in loco, ubi
commisum fuit delictum. Ita tradunt Abb. in c. cū non
ab homine. nu. 19. de indicij. Afflct. in commentarijs.
ad constitutiones Neapol. incipit, humanitatem, & Car-
terius in dicta practica. crim. pag. 56. in trigesimoquinto
indicio, & apertius Blanc. in tract. de indicij, & tortura,
num. 295. & num. 300. post Barto. & alios quos allegat.
Et scribit Blancus idem esse, quando reperitur in loco
propinquo.

Trigesimumseptimum indicium sufficiens ad tortu-
ram oritur, † quando reperitur ensis sanguine madefac-
tus, & probatur, ensem illum fuisse illius inquisiti. Ita
Paris Put. in tractat. de syndicatu, in verbo, tortura, il 3.
quæ secutus est Carrer. in d. pract. crim. pag. 36. in 36. in-
dicio, idem sensit Boer. in quest. 165. num. 2. Extat egre-
gium

gium exemplū apud Plutarchum in parallelis, qui scriptum reliquit, Laium Thebandum prehensum, & carceri inclusum, quod eius gladio constabat occisum Chrysippum, qui nisi adhuc loquens, ipsum Laicum ea suspicione liberasse detectis homicidis, forte questionibus suppositus, & pena damnatus fuisset. Hoc autem indicium diliuit probando † gladium ibi repertum, suisse alteri commodatum, vel se amississe, ut Carrerius & Boer. scribunt.

Trigesimum octauum indicium ad torturā oriturex eo, quod † vulnera reperiuntur ad mēluram gladij, aut securis rei inculpati. Ita Carrer. in predicto 36. indicio, post Bartolum quem commemorati. Et id est ait Carrerius, quando gladius repetitur in loco delicti, & vagina ad latus vacua. Boer. in q. 166. nu. 5. quo loci num. 4. recenseret simile ex sententia Alberici de Rosate in l. indicia, col. 2. vers. 2. videlicet, C. de rei vend. esse indicium contra eum, qui de furto fuit accusatus, si appareret formam eius pedis conuenire illi, quæ terra humide infixa est. Et simile, quando solitaires furis reperti sunt in domo, vbi commissum fuit furturn.

Trigesimum nonum indicium sufficiens ad torturam oritur, † quando reus accusatus vel inquisitus recusat præstare delatum iuramentum calumniae. Ita Carrerius in d. præc. crim. pag. 36. in 37. indicio, ex sententia Jacobi Beluisi in præc. crim. sub rub. de quest. Ang. Aret. in trac. malefic. in verbo, qui index ad probationem sue inquisitionis, col. vlt. Fel. in e. 1. n. 18. & in c. literas. n. 20. de præs. Ia. in l. de die, col. vlt. ff. qui satid. cogant. in l. 1. n. 9. ff. de eo per quem factum erit, & in d. l. 1. n. 10. C. comm. de leg. Aret. in c. tertio loco n. 31. de prob. Alex. in cons. 14. nu. 15. li. 2. in cons. 1. n. 16. & in cons. 14. n. 1. li. 3. in cons. 12. 4. in f. li. 5. & in cons. 3. o. col. vlt. lib. 7. Aug. Arim. in add. ad Ang. Aret. in trac. malefic. in verbo, qui index ad probationem sue inquisitionis, col. vlt. Fel. in e. 1. n. 18. & in c. literas. n. 20. de præs. Ia. in l. de die, col. vlt. ff. qui satid. cogant. in l. 1. n. 9. ff. de eo per quem factum erit, & in d. l. 1. n. 10. C. comm. de leg. quo loci dixit hæc esse singularem traditionem, & memoria dignam. Marsil. sing. 22. in f. & in præc. crim. §. diligenter. n. 200. & idem in cons. 17. nu. 10. Petras. sing. 55. Paris. in cons. 67. n. 119. li. 3. Alc. in trac. de pres. reg. 3. præs. 4. in f. I. de Arnono caut. 3. Bossi. in trac. de indicij, & tortura, parte 1. quos secutus est Carr. in præc. crim. pag. 56. in trigesimo octauo indicio. Quod sane indicium locum habet multò magis si assit iste, perpetrato delicto fuit associatus. Ita Carrer. præcitat in loco post Bald. in l. ob hæc, ff. de ijs qui not. in fam. in l. 1. nu. 6. C. de servis fugit. in l. 1. C. de rap. virg. in l. non ideo minus, in fin. C. de accus. & in l. data opera, C. qui accus. non poss. Hoc autem indicium diluitur, si probatur hunc assistente in caſu adueniente.

Quadragesimum primum indicium oritur ex denuntiatione † syndici, vel alterius officialis præpositi ad deferendum delicta perpetrata, si modo alius administrum concurrit, utputa fama. Ita tradunt Marsilius in practica criminis fine princ. Cepolla cons. 39. num. 41. in crim. & Carrer. in pract. crim. pag. 56. in 39. indicio. Sola enim denunciatio non sufficit ad torturam, sed ad inquirendum tantum, vt dixi supra suo loco.

Quadragesimum secundū indicium oritur ex eo, quod res furti subtracta reperta sunt apud hunc accusatum. Nam si hic sit homo malæ conditionis & famæ, oritur indicium sufficiens ad torturam. Ita Bart. in l. vlt. nu. 5. vers. item quos res furtiva, ff. de q. & dicemus infra lib. 5. præs. 2. in 3. caſu. Et ibidem in præsumpt. 22. alias conjecturas furti ab aliquo commissi recensui.

Quadragesimum tertium indicium ex eo sumitur, qd reus † interrogatus negat respondere, vel responderet se aliqua nescire, vel non recordari, cum tamen verisimile non sit, quod non recordetur, & sciat. Hæc enim obliuio non verisimilis, indicium ad torturam facit, ita post alios Bossi. in trac. caſu. crim. tit. de resp. à reo fac. nu. 4. in tit. de indic. & consider. ante tort. num. 55. & in tit. de oppositio. contra testes, nu. 95. Alciat. in trac. de præs. reg. 2. præs. 2. nu. 3. & Iul. Clari. in pract. crim. §. fi. 45. ver. sed pone, qui tamen Clari. intelligit, quando concurrit aliquid aliud indicium.

Quadragesimum quartū indicium sumitur ex conscientia

sceleris, vna cū aliquo alio indicio, jatc Petr. Greg. in lib. 4. syntag. c. 12. n. 12. multa referunt ex ep̄la eorum quorum delicta propria detexit conscientia. Et n. 20. differit de ijs, qui a canibus detecti sunt deliquisse.

S V M M A R I V M.

P r æ s u m p t i o n e s a d q u a s t i o n e s , & t o r m e n t a , a n d i l u n t a c o n f e s s i o n e o f f e n s i ?

S V M M A R I V M.

Indicia ad torturam sufficientia, diluuntur confessione offensi, ab inquisito seno esse lesum, vel offensum.

Confessio occisi, quando non operatur, vt accusatus de homicidio dicatur innocens. Et que sit ratio. n. 3.

Q V A E S T I O X C.

QVÆRO nonagesimò, an presumptiones de delicto, quæ ad torturam sufficienti, diluuntur, & enerbari possint, confessione offensi afferentes ab illo inquisito non fuisse offensum? Et diluuntur posse affirmarunt multi. Ita sane Bald. in l. 1. nu. 3. C. Comm. de leg. Aret. in c. tertio loco n. 31. de prob. Alex. in cons. 14. nu. 15. li. 2. in cons. 1. n. 16. & in cons. 14. n. 1. li. 3. in cons. 12. 4. in f. li. 5. & in cons. 3. o. col. vlt. lib. 7. Aug. Arim. in add. ad Ang. Aret. in trac. malefic. in verbo, qui index ad probationem sue inquisitionis, col. vlt. Fel. in e. 1. n. 18. & in c. literas. n. 20. de præs. Ia. in l. de die, col. vlt. ff. qui satid. cogant. in l. 1. n. 9. ff. de eo per quem factum erit, & in d. l. 1. n. 10. C. comm. de leg. quo loci dixit hæc esse singularem traditionem, & memoria dignam. Marsil. sing. 22. in f. & in præc. crim. §. diligenter. n. 200. & idem in cons. 17. nu. 10. Petras. sing. 55. Paris. in cons. 67. n. 119. li. 3. Alc. in trac. de pres. reg. 3. præs. 4. in f. I. de Arnono caut. 3. Bossi. in trac. de indicij, & tortura, parte 1. quos secutus est Carr. in pract. criminis, pag. 56. in trigesimo octauo indicio. Et quod sane indicium locum habet multò magis si assit iste, perpetrato delicto fuit associatus. Ita Carrer. præcitat in loco post Bald. in l. ob hæc, ff. de ijs qui not. in fam. in l. 1. nu. 6. C. de servis fugit. in l. 1. C. de rap. virg. in l. non ideo minus, in fin. C. de accus. & in l. data opera, C. qui accus. non poss. Hoc autem indicium diluitur, si probatur hunc assistente in caſu adveniente.

Quadragesimum secundū indicium oritur ex denuntiatione † syndici, vel alterius officialis præpositi ad deferendum delicta perpetrata, si modo alius administrum concurrit, utputa fama. Ita tradunt Marsilius in practica criminis fine princ. Cepolla cons. 39. num. 41. in crim. & Carrer. in pract. crim. pag. 56. in 39. indicio. Sola enim denunciatio non sufficit ad torturam, sed ad inquirendum tantum, vt dixi supra suo loco.

Quadragesimum secundū indicium oritur ex eo, quod res furti subtracta reperta sunt apud hunc accusatum. Nam si hic sit homo malæ conditionis & famæ, oritur indicium sufficiens ad torturam. Ita Bald. in l. vlt. nu. 5. vers. item quos res furtiva, ff. de q. & dicemus infra lib. 5. præs. 2. in 3. caſu. Et ibidem in præsumpt. 22. alias conjecturas furti ab aliquo commissi recensui.

Quadragesimum tertium indicium ex eo sumitur, qd reus † interrogatus negat respondere, vel responderet se aliqua nescire, vel non recordari, cum tamen verisimile non sit, quod non recordetur, & sciat. Hæc enim obliuio non verisimilis, indicium ad torturam facit, ita post alios Bossi. in trac. caſu. crim. tit. de resp. à reo fac. nu. 4. in tit. de indic. & consider. ante tort. num. 55. & in tit. de oppositio. contra testes, nu. 95. Alciat. in trac. de præs. reg. 2. præs. 2. nu. 3. & Iul. Clari. in pract. crim. §. fi. 45. ver. sed pone, qui tamen Clari. intelligit, quando concurrit aliquid aliud indicium.

Quadragesimum quartū indicium sumitur ex conscientia

Liber Primus.

Quæſt. XCI.

107

tionibus, & tormentis subiectior, non autem, vt ex toto excusat, quin ligat iudicii alii conjecturis & probationibus veritatem perquirere, & eum damnare, si constituit deliquisse. Id quod in specie inter ceteros annotandum, quod si alii adestent conjecturæ, quæ præter hanc offensi excusationem ostenderent, hunc accusatum non delinquisse, illa offensi excusatio prodesse poterit ad solutionem. Ita egregie respondit Alex. in cons. 24. num. 15. lib. 2. ex traditione Bart. in l. inter omnes. S. recte. ff. de fortis, quam explicauit lib. 2. de arbitriis iud. & c. cap. 298. Est quoque animaduertendum, qd quando aduersus assertiōnem, atque ita excusationem offensi, extaret aliqua vrgens præsumptio, illa offensi assertio nil illi accusato prodesset. Ita declarat Alc. in trac. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 4. in fin.

P r æ s u m p t i o n e s a d q u a s t i o n e s , & t o r m e n t a s u f f i c i e n t i s , q u o t t e s t i b u s p r o b a r i d e b e a n t ?

S V M M A R I V M.

Indicium delicti proximum, uno teste de veritate probatur. Et qualis esse debet.

Indicia remota singula quoque, testibus duobus probanda sunt. Et quando id præsumptum sit necessarium. num. 3.

4 Testes singulares de singulis indicij attestantes an sufficientes.

Et trium sufficientia duo testes inhabiles. num. 5.

6 Imperfecta plura non faciunt unum perfectum.

Q V A E S T I O X C I .

QVAERO nonagesimoprimo presumptiones & indicia quibus accusatus, vel inquisitus subiecti potest questionibus & tormentis, quorū testibus probari debent? Distinguendi sunt duo casus.

Primus est, quando agitur de indicio proximo, vt si testis de veritate ipsa attestatur, puta si dicat se vidisse

1 Caium vulnerantem Sempronium, hoc in caſu † sufficit solus iste testis. Ita loquitur gl. 1. si quis. C. ad leg. Iul. maiest. quam probarunt Alb. ibi. Bald. in l. obseruare, col. 1. in fin. ff. de offic. procons. & leg. Cepol. in cons. 39. nu. 39. in crim. Boer. q. 163. nu. 3. Paris. in cons. 151. nu. 3. lib. 4. Simanc. lib. 4. catholica. Inst. tit. 5. o. num. 27. & in praxi contra hæreticos. tit. 63. nu. 12. Peter. Plac. lib. 1. epitome delicto. c. 46. nu. 46. ver. 1. lib. Rolan. in cons. 7. nu. 3. lib. 2. Iul. Clari. in pract. criminis. q. 12. Rim. Iun. inter consilia criminalia diuersorum cons. 105. nu. 5. lib. 1. Cæterum est quod aduertatur, non hic probati indicium ex testimonio vnius testis, sed ex ipsomet teste nasci hoc indicium, sicuti inter ceteros ex præcitatibus Doct. aduertit Cepol. in d. cons. 39. num. 39. Et de quo quidem indicio diximus supra quest. 39. in primo indicio, quo loci ex pluribus † imperfectis non resulit vnum perfectum.

l. v. f. & l. p. acut. ff. de vñris. & l. Spadonum. §. qui iuria. vbi Bart. ff. de excus. tut. Et præterea, (ait Gomez.)

testis ille solus, qui de visu attestatur, debet esse omni exceptione maiorem, ita etiam duo isti, cum non possit ad-

fieri probabilis aliqua differentia ratio.

Quid agere debet index, quando accusatus, vel inquisitus ob indicia & presumptiones condemnari potest, saltem pœna arbitaria, vel potest torqueri pro eruenda veritate.

S V M M A R I V M.

2 Presumptionibus & indicij claris, & indubitatibus, ab ipsa lege receperis & appropatis, index cōdemnare potest inquisitum, absque alia tortura, pœna tamē arbitria.

2 Presumptionibus quidem claris, sed hominis tantum extantibus, reus torqueri debet. Idque totum iudex arbitritur. nu. 3.

Q V A E S T I O X C I I .

QVAERO nonagesimosecundū, si ex presumptionib⁹ & indicij claris, accusatus, vel inquisitus, potest condemnari pœna saltem arbitria, item ex presumptionib⁹ & indicij, potest torqueri pro veritate, eruenda, quid agere debet iudex. Hac in re duos casus distinguo.

Primus est, quando presumptiones & indicia sunt clara